

Sakupljanje samoniklog bilja – Profil Proizvođača

(Plan postupaka)

Verzija (datum): _____

Broj izvještaja (Monteorganica): _____

Naziv projekta (Monteorganica): _____

Svi organski propisi zahtjevaju da podnositelj zahtjeva za sertifikaciju (na pr. odgovorna proizvođač/kompanija koja organizuje sakupljanje samoniklog bilja) dostavi **kompletan** opis proizvodnih jedinica i aktivnosti kao i pisana uputstva **svih** mjera koje će proizvođač preuzeti sa ciljem da osigura usaglašenost sa organskim propisima. Ovaj profil proizvođača opisuje šta vi stvarno radite kao i ono na šta vi sebe obavezujete da ćete uraditi slijedeće sezone. Bilo koja značajna promjena u praksi (na pr. novi pogon ili skladište, nova oblast sakupljanja) treba biti ažurirana u profilu i ažurirana verzija poslata u „Monteorganica“ kao obavještenje (sačuvati je kao posebnu verziju). Novi inputi moraju uvijek biti obuhvaćeni u listi inputa na kraju ovog profila i poslati „Monteorganica“ na odobrenje. Ovaj profil proizvođača je osnova za sertifikaciju prema Zakonu o organskoj poljoprivredi Crne Gore.

Ovaj profil treba da bude ažuriran svake godine. To će takođe pomoći da se minimizira vrijeme pripreme izvještaja „Monteorganica“. Vi ćete svake godine primiti jedan formular za ažuriranje u kojem ćete trebati navesti samo važne promjene u odnosu na prethodnu godinu i dodati ažuriranu verziju ovog profila. Molimo da u poglavljima u za to određenim prostorima pišete o svojoj aktivnosti. Možete se pozvati i na vlastita interna dokumenta najprije rezimirajući kratko svoje aktivnosti i procedure, a onda uputiti na interni dokument u kojem su dati detalji. **Profil mora biti potpisan.**

KONTAKT INFORMACIJE – PROIZVOĐAČ/PROJEKAT SAKUPLJANJA SAMONIKLOG BILJA	
Proizvođač/kompanija (oficijelno ime):	
Menadžer:	
Poštanska adresa	Fizička adresa (ukoliko su različite)
Tel:	Fax:
E-mail Adresa:	
KONTAKT INFORMACIJE O OPUNOMOĆENIKU (ukoliko je sertifikacija plaćena i u vlasništvu druge kompanij)	
Opunomoćenik:	
Menadžer Opunomoćenika:	
Poštanska adresa Opunomoćenika	
Tel:	Fax:
E-mail adresa Opunomoćenika:	
Kontrola i sertifikacija se traži u skladu sa sledećim standardima	
Zakon o organskoj poljoprivredi Crne Gore	NOP (sva organska prodaja u SAD)
EU reg. 2092/91 (sva organska prodaja u Evropi)	JAS (sva organska prodaja u Japanu)

1 OPŠTI PODACI I UVOD

	da	ne	Primjedbe
Da li ste već registrovani kod drugog organskog sertifikacionog tijela, ili ste bili sertifikovani u prošlosti?			Ako jeste → priložite deklaraciju o izdavanju podataka da podaci kontrole mogu biti dostavljeni „Monteorganica“, a detalje iznesite ovdje: Sertifikaciono tijelo: Datum ukidanja sertifikacije: Datum prve sertifikacije (bilo koji sertifikator): Razlog promjene sertifikatora:
Da li je vaš projekat sakupljanja sertifikovala asocijacija privatne organske marke?			Asocijacija:
Ukupni promet			Od toga se očekuje od organske proizvodnje (%)
Ime osobe koja je odgovorna za organske operacije i predstavlja vašu kontakt osobu			

Istorijat & Podaci

Dati kratak rezime vašeg projekta sakupljanja i podatke o vašem preduzeću?

Pregled područja sakupljanja

Navedite listu svih područja na kojima se odvija sakupljanje organskih proizvoda.

Područje sakupljanja	Kod područja	Otkupni centar(i)	ha	Broj sakupljača	Kratke karakteristike područja sakupljanja	Osoba odgovorna za organsko sakupljanje

2 SAKUPLJANJE SAMONIKLOG BILJA

2.1 Područja sakupljanja

Organsko sakupljanje samoniklih biljaka se može odvijati na dobro definisanim područjima sakupljanja. Područje sakupljanja ne smije biti tretirano sa nedozvoljenim inputima (prema relevantnim organskim propisima) u **poslednje tri godine**. Na području sakupljanja ne smiju postojati izvori kontaminacije, tj. neke oblasti u sklopu područja sakupljanja mogu biti neprikladne za organsko sakupljanje i moraju biti isključene (ljudska naselja, polja na kojima se odvija kultivacija, područja u blizini velikih saobraćajnica i deponija). Svako područje sakupljanja mora da bude jednom godišnje predmet kontrolnog nadzora "Monteorganica".

Kako se može osigurati da nedozvoljeni inputi nisu korišteni u području sakupljanja?

Da li su na raspolaganju potvrde od strane Vlade ili eksperata?

Detalji o svakom sakupljenom proizvodu

→ za svaku biljku treba popuniti formular – **Specifikacija sakupljenih dobara** – sa detaljnim informacijama o biljkama i metodama sakupljanja

Neorganske aktivnosti sakupljanja

Da li sakupljate takođe i neorganske proizvode? Ukoliko je odgovor da, da li su oni sa istih područja sakupljanja? Da li se isti proizvodi takođe otkupljuju u ne-organskom kvalitetu sa datog područja sakupljanja?

2.3 Sakupljači

Svi sakupljači moraju biti dobro obučeni i poznavati pravila sakupljanja (područje sakupljanja, održivi metodi sakupljanja, organski postupci). Zbog toga, svi sakupljači trebaju biti registrovani i trebaju potpisati ugovor. Kompletna lista svih ugovorom vezanih sakupljača (koja uključuje ime, kod, adresu) mora da bude raspoloživa na datom području sakupljanja. Otkup organskih proizvoda je dopušten samo od sakupljača koji se nalaze na listi. Registrovani sakupljači ne mogu u isto vrijeme da rukuju sa istim proizvodom organskog i konvencionalnog kvaliteta .

Lista sakupljača

Ukupni broj sakupljača	
Da li postoji sistem identifikacije registrovanih sakupljača, na pr. kartice sakupljača?	

→ pripremite kompletnu listu sakupljača (za svaku oblast sakupljanja i/ili otkupni centar)

Aktivnosti registrovanih sakupljača (koje se ne odnose na organsko sakupljanje za vaš projekat)?

Obuka sakupljača

	da	ne	Ime internog dokumenta
Da li imate interne dokumente koji opisuju sadržaj treninga sakupljača?			

Opišite svoje procedure treninga sakupljača (učestalost, sadržaj treninga, kako osiguravate)

Ugovor sa sakupljačima

→ **priložite primjerak ugovora sa sakupljačem.**

3 SUŠENJE I PRERADA U KUĆI SAKUPLJAČA

Rizik kontaminiranja sakupljenog biljnog materijala nakon berbe treba svesti na minimum. Ne mogu biti primjenjivane nikakve hemijske mjere zaštite od štetočina dok je ijedan proizvod uskladišten. Organski proizvodi ne smiju da se miješaju sa ne-organskim (čak i kad su u pitanju samonikli) proizvodima.

Postupci sakupljača

	da	ne	Ime internog dokumenta
Da li imate interni dokument koji opisuje ispravne procedure i postupke sakupljača nakon berbe?			

Dati potpuni opis svih aktivnosti i postupaka (na pr. sječenje, sušenje na suncu, pakovanje u jutane vreće, skladištenje) sakupljača prije dostave proizvoda u otkupnu stanicu.

Odnos kod prerade

Navedite prosječan odnos kod prerade – sakupljeni proizvodi : isporučeni proizvodi (obično svjež/suv). Navedite na pr. prosječan odnos za lišće, cijele biljke, različito korijenje.

4 OTKUP I POSTUPAK

Tokom otkupa treba provjeriti da samo registrovani sakupljači dostavljaju organske proizvode. Otkup treba biti odgovarajuće dokumentovan u protokolu otkupa, a potvrda izdata sakupljaču. Organski proizvodi u otkupnoj stanici trebaju biti označeni cijelo vrijeme kao "organski" uz indikaciju "organski sertifikovan od strane Monteorganica". Organski proizvodi trebaju biti čuvani striktno odvojeni od neorganskih proizvoda cijelo vrijeme. Striktna ograničenja se odnose i na postupke borbe protiv štetočina u postrojenjima, hemijski agensi su dozvoljeni samo u praznim skladištima.

→ za centralnu jedinicu prerade i izvoznju jedinicu posebno mora biti popunjen formular za izvoz (samo u slučaju izvoza u EU i šire)

4.1 Lista otkupnih centara i skladišta

Ovdje navedite SVE otkupne centre i skladišta iz svog projekta.

Br.	Skladište ili otkupni centar (ime, adresa, lokacija)	Vodi je osoba pod ugovorom ili proizvođač?*	Aktivnost	Sertifikovan od strane / primjedbe (na pr.skladištenje za koga)

* „Monteorganica“-i se mora dostaviti ugovor koji uključuje obavezu usglašenosti sa organskim standardima za svako ugovorno skladište ili otkupni centar

4.2 Procedure otkupa

	da	ne	Ime internog dokumenta
Da li imate interni dokument koji propisuje procedure otkupa (na pr. za svaku otkupnu stanicu)?			

Detaljno opišite vaše procedure otkupa (izložite rezime ovdje i ukoliko imate interni dokument). Ukoliko je potrebno opišite procedure odvojeno za svaki centar.

4.3 Postupak & Skladištenje

(prije nego proizvod uđe u glavno skladište/jedinicu za preradu kompanije. U slučaju izvoza za tu jedinicu mora se popuniti poseban formular)

	da	ne	Ime internog dokumenta
Da li imate interni dokument koji opisuje opšte procedure i postupke nakon otkupa (na pr. za svaku otkupnu stanicu)?			

Opišite sve svoje aktivnosti nakon kupovine/sakupljanja (sortiranje, sušenje/pranje ili drugi vidovi prerade, skladištenje, pakovanje, transport u centralno skladište itd), a naznačite takođe i bilo koji vid upotrebe pomoćnih sredstava kod prerade (uključujući i aditive koji se dodaju vodi za pranje voća, korištenje ozona kod skladištenja, i dr.)

Opis mjera borbe protiv štetočina

	da	ne	Ime internog dokumenta
Da li imate interni dokument koji opisuje mjere borbe protiv štetočina tokom skladištenja u sakupljačkim centrima?			
Da li se mjerama borbe protiv štetočina u skladištima/otkupnim centrima bavi vanjska (druga) kompanija?			Ako da, koja? Kako osiguravate da oni rade u skladu sa organskim zahtjevima?

Opišite vaše mjere borbe protiv štetočina tokom skladištenja (sprečavanje, direktne mjere protiv štetočina)

4.4 Rezime sakupljenih količina

Nakon sezone sakupljanja za svaki otkupni centar „Monteorganica“-i treba dostaviti godišnji izvještaj o sakupljenim količinama (ako nije dogovoren neki drugi datum onda je to: **Decembar svake godine**)

→ popuniti formular – **Rezime sakupljenih količina** – (ili svoj vlastiti formular koji sadrži iste informacije) za svaki otkupni centar

5 PROCJENA RIZIKA

Proizvođač bi trebao biti svjestan potencijalnog rizika kontaminacije mjesta sakupljanja, ključnih aspekata u pogledu održivosti proizvodnje kao i potencijalne kontaminacije ili rizika mješanja nastalih zbog postupaka sakupljača nakon branja. Procjena rizika bi trebala da uključi takođe ključnu evaluaciju procedura kupovine i rukovanja, tj. da li postoji ikakav rizik za organske proizvode da se slučajno pomiješaju sa ne-organskim proizvodima i dr.?

Opišite potencijalne probleme i šta planirate da uradite sa ciljem da rizik svedete na minimum.

6 OSIGURANJE KVALITETA

6.1 Upravljanje kvalitetom

	da	ne	Primjedbe
Da li vaša firma/kompanija ima neki drugi sertifikat (HACCP, ISO, sa sajmovi, itd.)?			

	da	ne	Primjedbe
Da li imate interni dokument koji opisuje kako vi vršite nadzor aktivnosti organskog sakupljanja?			Koji dokument?

Opišite svoje napore u pogledu osiguranja kvaliteta i supervizije aktivnosti organskog sakupljanja

6.2 Kvalitet proizvoda

	da	ne	Ime internog dokumenta
Da li imate interni dokument koji definiše minimalne zahtjeve u pogledu kvaliteta vašeg proizvoda i higijene?			

Opišite vaše zahtjeve kvaliteta i napore u odnosu na higijenu, kvalitet proizvoda i dr..

7 REZIME NEOPHODNIH DOKUMENATA

Molimo da budete sigurni da imate slijedeće, ranije spomenute, (ažurirane) dokumente spremne za kontrolora.

Obavezni minimum dokumenata

	Lista sakupljenih biljaka (u formularu ili kao poseban dokument)
	Formular "Opis područja sakupljanja" za svako područje sakupljanja
	Formular "Specifikacija sakupljenih dobara" za svaku sakupljenu biljku
	Mapu/e područja sakupljanja
	Listu/e sakupljača
	Ugovore sa sakupljačima
	Formular "Rezime sakupljenih količina" (ili sličan) za svaku otkupnu stanicu

Dodatni dokumenti na raspolaganju

	Potvrda da područje sakupljanja nije tretirano nedozvoljenim sredstvima
	Interni dokumenti o obuci, rukovanju itd.
	Interna pravila sakupljanja (ukoliko nisu već uključena u ovaj formular ili ugovor)
	Dokument/i o postupcima borbe protiv štetočina u pogonu
	Ugovor između proizvođača i otkupnog centra

Proizvođač ovim potvrđuje ispravnost i kompletnost gornjih informacija. Proizvođač je obavezan da radi u skladu sa ovim profilom proizvođača (plana postupaka) i da pravovremeno obavjesti „Monteorganica“ o važnim promjenama u svojoj praksi.

<p><i>Menadžer organskog sakupljanja samoniklog bilja</i></p> <p>.....</p> <p><i>Mjesto, datum, potpis</i></p>	<p><i>Kontrolor</i></p> <p>.....</p> <p><i>Mjesto, datum, potpis</i></p>
--	--

Dodatne potvrde za sertifikaciju u skladu sa Zakonom o organskoj poljoprivredi Crne Gore

Proizvođač ovim potvrđuje da će:

- se pridržavati pravila organske proizvodnje i označavanja kako je navedeno u Zakonu i pravilnicima.
- prihvatiti, u slučaju kršenja ili nepravilnosti primjenu mjera iz člana 30, 31 Zakona o organskoj poljoprivredi
- prihvatiti da u pismenoj formi informira kupce proizvoda sa ciljem da osigura da se uklone indikacije koje se odnose na organske proizvode u slučaju da su operacije/određene šarže desertifikovani radi navedenih kršenja.

.....

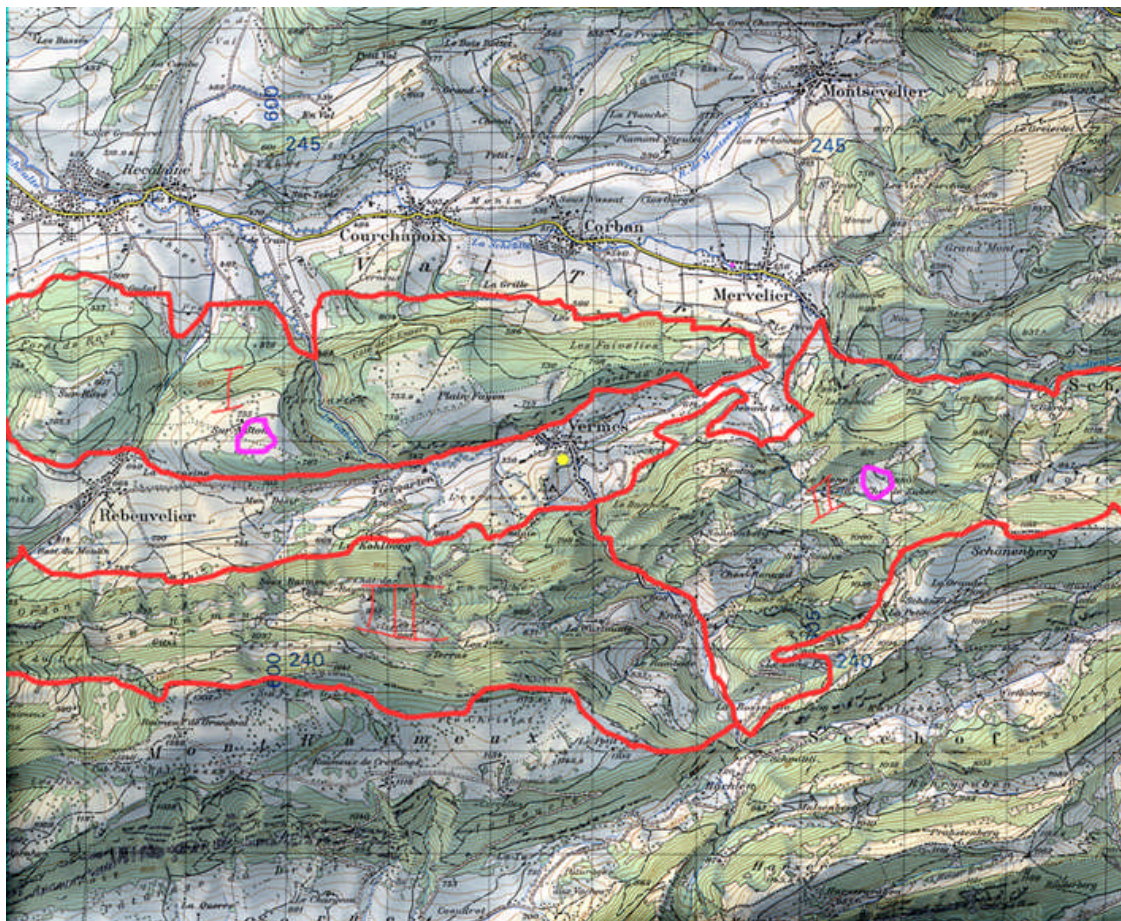
*Mjesto, datum, potpis (**proizvođač**)*

Kontrolor ovim potvrđuje da su gornje informacije tačne i u skladu sa njegovim saznanjima.

.....

*Mjesto, datum, potpis (**kontrolor**)*

Karte (mape) područja sakupljanja

Granice područja sakupljanja I, II, III

Označiti i navesti:

- Nazive podr. sakupljanja
- Poljoprivredne površine
- Sakupljačke centre
- Mjesta koja nisu pogodna za sakupljanje (sakupljanje ne smije da se odvija u blizini puteva, u selima, vrtovima, područjima na kojima se odvijaju poljoprivredne aktivnosti, te u blizini otpada!)

U slučaju sumnje NE sakupljati i obavjestiti otkupljivača

Prilog 2

LISTA BILJAKA ZA SLJEDEĆU SEZONU SAKUPLJANJA:

Preduzeće: <i>Miramax</i>			
Sezona: 2008			
Područje sakupljanja: /			
Vrsta bilja	Sušenih proizvoda	Količina u kg	Primjedbe
<i>Althaea officinalis</i>	Lišće	500	
<i>Betula alba</i>		5000	
<i>Cotinus coggygria scop</i>		2.000	
<i>Fragaria vesca</i>		500	
<i>Salvia officinalis</i>		10.000	
<i>Teucrium chamaedrys</i>		5000	
<i>Urtica dioica</i>		5.000	
<i>Arctostaphylos uvae ursi</i>		2.000	
<i>Viscum album</i>		2.000	
<i>Achillea millefolium</i>		Herba	5.000
<i>Agrimonia eupatoria</i>	100		
<i>Artemisia vulgaris</i>	500		
<i>Calluna vulgaris</i>	5.000		
<i>Cichorium intybus</i>	3.000		
<i>Equisetum arvense</i>	2.000		
<i>Erythraea centaurium</i>	500		
<i>Galium verum</i>	300		
<i>Hypericum perforatum</i>	6.000		
<i>Malva sylvestris</i>	1.000		
<i>Marrubium vulgare</i>	1.000		
<i>Origanum vulgare</i>	2.000		
<i>Plantago lanceolata</i>	2.000		
<i>Solidago virgo-aurea</i>	500		

 Mjesto, datum

 Potpis

Prilog 3

SPECIFIKACIJA SAKUPLJENIH DOBARA

(Ovaj formular mora biti popunjen za svaku biljku. U drugom slučaju proizvođač/preduzeće može prezentovati sličan interni dokument u kojem su na raspolaganju tražene informacije za svaku biljku.)

Proizvođač/preduzeće: <i>Miramax</i>	Latinski naziv: <i>Salvia officinalis</i>
1. Biljka (lokalni naziv(i))	
<i>Kadulja</i>	
2. Opis staništa gdje se odvija sakupljanje (Gdje se tačno unutar područja sakupljanja bere biljka?)	
U kojim područjima sakupljanja se može sakupljati ova biljka?	<i>/</i>
Stanište (na pr. stjenoviti obronci, borova šuma, livade itd.):	<i>Stjenovita kraška polja, makija, sunčana, suva</i>
Nadmorska visina:	<i>0-500m</i>
3. Sakupljeni dijelovi biljke	
<i>lišće</i>	Ako se ne sakuplja cijela biljka koliki % sakupljenih dijelova se bere po biljci ? (na pr. oko 30% svih cvjetova sa drveta)
	<i>Oko 40% listova jednog grma</i>
4. Period sakupljanja	
<i>V - VIII</i>	
5. Tipično učestalost sakupljanja na jednoj lokaciji (na pr. jednom godišnje, svake druge godine)	
<i>Jednom godišnje</i>	
6. Kako se obavlja berba i koji alati se koriste?	
<i>Listovi se sijeku malim makazicama ili srpovima</i>	
7. Održivost sakupljanja	
% ukupne populacije biljke koji je ubran/sa kojeg dijela biljke je ubran	<i>Vjerovatno oko 70-80%</i>
Kako se može osigurati regeneracija ove biljke? Da li je populacija biljke postojana?	<i>Ukoliko se sakupljaju samo listovi nema problema oko regeneracije, ali treba povesti računa da se ne sakupljaju cijele grančice sa pupoljcima i cvjetovima</i>
Procijenjen prinos u ovom području po ha (ukoliko je potrebno, dati različite procjene za različita područja)	<i>U prosjeku 10 kg/ha Na „rodnim poljima“ do 50 kg/ha</i>
8. Prosječna sakupljena količina na dan po sakupljaču . Tokom perioda sakupljanja, ono se obavlja danju?	
<i>5 kg/dan danju</i>	
9. Specifični problemi ili primjedbe vezane za ovu biljku	
<i>Veliki zahtjevi i dobra cijena ulja kadulje. Zbog toga se sakupljaju velike količine. Treba osigurati regeneraciju. Treba sakupljati samo listove, a ne „herbu“.</i>	

Datum, potpis _____

Prilog 4

PODACI O PODRUČJU SAKUPLJANJA

(Ovaj formular mora biti popunjen za svako područje sakupljanja. U drugom slučaju proizvođač/preduzeće može prezentovati sličan interni dokument u kojem su na raspolaganju tražene informacije.)

Preduzeće / kompanija:	Miramax	Područje sakupljanja	I Glibači
1. Geografski opis područja sakupljanja (položaj, biljni pokrivač itd.)			
2. Oblik svojine područja sakupljanja i pravo korišćenja (katastar. broj)			
3. Preovlađujuće biljne zajednice			
4. Veličina područja sakupljanja (ha) i proizvodni potencijal			
5. Opis oblasti unutar ili u blizini područja sakupljanja koje moraju biti isključene iz organskog područja sakupljanja zbog rizika od kontaminacije: veća sela, farme sa intezivnom proizvodnjom, veći izvori kontaminacije (otpadi, teška industrija, prometni putevi, udaljenost od istih itd.). Ovakvi veći izvori kontaminacije moraju biti označeni na mapi.			
6. Manji izvori kontaminacije koji moraju biti poznati svim sakupljačima kao nepogodne oblasti u procesu sakupljanja (raštrkane kuće i kultivisane površine, putevi, udaljenost od istih itd.)			
7. Primjedbe koje se tiču upotrebe zemljišta područja sakupljanja (na pr. da li postoji rizik od kultivacije tog zemljišta u budućnosti?)			
8. Da li se unutar područja sakupljanja, neke oblasti intezivnije koriste za sakupljanje od drugih?			
9. Potencijalni problemi koji se odnose na održivost i kvalitet (na pr. od ostalih aktivnosti u području, specifični problemi).			

Datum, potpis _____

Prilog 5

Botanički naziv
Ostalo

Prilog 7**Priložiti kopije ugovora sa sakupljačima:**

UGOVOR SA SAKUPLJAČEM

Stavke koje treba obraditi u ugovoru: (razraditi sa pravnikom)

- Preduzeće/proizvođač je dužan da vrši edukaciju i obuku berača
- Da berači moraju da vode računa o očuvanju biljne vrste koja se eksploatiše, nema čupanja iz korijena, nema kidanja grana ...
- Mora da bude tačno definisano šta se bere i otkupljuje: cvijet, list,
- Preduzeće/proizvođač mora da obezbijedi ambalažu za transport sirovine
- Berač mora da poštuje principe branja, transporta, skladištenja, sušenja ...
- Preduzeće/proizvođač mora tačno da precizira otkupnu cijenu za određenu biljnu vrstu
- Preduzeće/proizvođač mora tačno da precizira kok plaćanja
- Ukoliko dođe do kršenja principa određenih ugovorom, bilo od strane berača ili preduzeća/proizvođača (kršenje bilo kojeg principa ili stavke) ugovor se može raskinuti
-

REZIME SAKUPLJENIH KOLIČINA

Preduzeće:		Ime i prezime :		Mjesto :	
Oblast sakupljanja	Broj katastra	Sakupljene biljke	Period sakupljanja	Imena i broj sakupljača	Ukupna sakupljena količina

Datum, potpis _____

Prilog 11

RECEPT

Proizvođač:	Proizvod/broj proizvoda:	Pomenuti proizvod je takođe proizveden u konvencionalnom kvalitetu: DA NE
--------------------	---------------------------------	--

Sastojci	Org*	Količina		Procenat		Kontrola (popunjava Monteorganica)
			kg		%	
			kg		%	
			kg		%	
			kg		%	
			kg		%	
			kg		%	
			kg		%	
			kg		%	
			kg		%	
			kg		%	
Ukupna količina:			kg	= 100	%	
Čini _____ jedinica gotovog proizvoda po _____			kg			
Izlaz =					%	

* označiti one sastojke koji se koriste u organskom kvalitetu

Recept formulisao: _____ Datum _____ potpis i pečat proizvođača	Pregledao i verifikovao: _____ Datum _____ potpis kontrolora/ Monteorganica
--	--

Zahtjev za izdavanje sertifikata za proizvod

1. Ime i adresa izvoznika e-mail adresa	
2. Ime i adresa prvog primaoca e-mail adresa	
3. Ime i adresa uvoznika e-mail adresa	
4. Adresa i e-mail adresa mjesta gdje treba poslati sertifikat	
5. Ime i adresa onog ko je proizveo proizvod	
6. Broj fakture i datum	
7. Proizvodi	
8. CN kodovi	
9. Kvalitet (organski/u konverziji) Sertifikat EC 2092/91 ili NOP	☐ EU 2092/91 ☐ NOP
10. Porijeklo, projekat	
11. Neto težina	
12. Godina berbe	
13. Broj šarže	
14. Brojevi B)L ili leta i B. kontejnera	
15. Drugi interni brojevi	